

LAUSUNTO

18.06.2026

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/23886/2025

PAIKALLISVOIMA RY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI VUOSINA 2026-2027 MYÖNNETTÄVÄSTÄ PUHTAAN TEOLLISUUDEN INVESTOINTIEN VEROHYVITYKSESTÄ

Paikallisvoima ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä.

Paikallisvoima ry pitää myönteisenä, että hallitus jatkaa puhtaan siirtymän investointien kannustamista ja vahvistaa Suomen investointiympäristön houkuttelevuutta. Investointihyvitys on oikeansuuntainen väline, kun tavoitteena on saada puhtaan siirtymän kannalta merkittäviä hankkeita liikkeelle Suomessa. Erityisen kannatettavaa on, että ehdotettu malli tunnistaa energijärjestelmän muutoksen tarpeita aiempaa laajemmin ja ulottaa tukikelpoisuuden myös lämmön kausivarastointiin ja sähkön pitkäaikaiseen varastointiin sekä hiilidioksidin talteenottoon ja sen hyödyntämiseen. Paikallisvoiman näkökulmasta myönteistä on se, että valmistelussa korostuu teknologianeutraali lähestymistapa. Tämä on tärkeää myös alueellisen elinvoiman, toimitusvarmuuden ja huoltovarmuuden kannalta. Pidämme perusteltuna myös sitä, että investointihyvityksen myöntävänä viranomaisena toimii Business Finland.

Verohyvitysmallin painopiste suurissa investoinneissa

Paikallisvoiman keskeinen huoli on, että ehdotettu kokonaisuus painottuu edelleen voimakkaasti erittäin suuriin investointeihin. Tämä rajaa suuren osan alueellisista energia-alan hankkeista tuen ulkopuolelle tai tekee tuen hyödyntämisestä käytännössä vaikeaa. Paikallisvoiman jäsenyhtiöille puhdas siirtymä rakentuu usein vaiheittaisista investoinneista, kuten energiavarastoista, lämpöjärjestelmien sähköistämisestä, hukkalämpöjen hyödyntämisestä, hiilidioksidin talteenoton valmistelusta sekä teollisuuden ja energiayhtiöiden yhteisistä alueellisista kokonaisuuksista.

Investointikoon rajausta ja sen kehittämistarve

Lakiesityksen mukaan investointihyvityksen tukikelpoisten investointikustannusten vähimmäismäärä on 50 miljoonaa euroa. Paikallisvoima kiinnittää huomiota siihen, että energiasektorilla ja erityisesti pienillä ja keskisuurilla energiayhtiöillä sekä teollisuuden ja energiayhtiöiden yhteisissä hankkeissa suunnitteilla on useita

investointeja, jotka muutoin täyttäisivät investointihyvityksen edellytykset, mutta joiden kokoluokka on alemmalla tasolla.

Koska EU:n valtiontukikehys ei edellytä euromääräistä alarajaa, Paikallisvoima ry pitää perusteltuna, että investointien vähimmäiskokoa tarkastellaan uudelleen. Esitetty 50 miljoonan euron kynnys rajaa merkittävän määrän puhtaan siirtymän kannalta vaikuttavia, mutta kooltaan pienempiä hankkeita tuen ulkopuolelle. Paikallisvoima ry esittää, että investointien vähimmäiskokoa alennetaan merkittävästi siten, että kynnys olisi esimerkiksi 5 miljoonaa euroa. Näin myös keskisuuret ja alueellisesti merkittävät investoinnit voisivat hyödyntää tukea. Samalla investointiohjelmien rakennetta tulisi kehittää niin, että useammasta pienemmästä mutta toisiinsa liittyvästä hankkeesta muodostuva kokonaisuus voisi tulla nykyistä sujuvammin tukijärjestelmän piiriin. Rajan alentaminen olisi perusteltua myös toteutettavuuden näkökulmasta. Investointihyvitykseen liittyy tiukat aikarajat hankkeiden valmistumiselle, ja pienemmissä hankkeissa näiden aikarajojen täyttäminen on tyypillisesti realistisempaa. Näin tuen vaikuttavuus ja käytännön toteutuminen paranisivat. Paikallisvoiman näkökulmasta jatkovalmistelussa olisi myös syytä arvioida, miten järjestelmä palvelisi paremmin myös sellaisia toimijoita, jotka tekevät investointeja vakaasti mutta eivät välttämättä kykene hyödyntämään verohyvitystä nopeasti täydessä laajuudessaan.

Paikallisvoima pitää investointihyvityksen jatkamista lähtökohtaisesti kannatettavana. Paikallisvoiman näkökulmasta mallia tulisi kuitenkin kehittää niin, että se palvelee nykyistä paremmin myös pienempiä ja keskisuuria, mutta energiajärjestelmän kannalta vaikuttavia investointeja. Jotta tuki olisi aidosti toimiva myös pienten ja keskisuurten energiyhtiöiden näkökulmasta, investointien vähimmäiskokoa tulisi alentaa, investointiohjelmien ehtoja joustavoittaa ja järjestelmän käytännön hyödynnettävyyttä parantaa. Näin verohyvitys tukisi nykyistä laajemmin alueellista elinvoimaa, huoltovarmuutta, teknologianeutraalia siirtymää ja koko energiajärjestelmän uudistumista.

Lisätiedot:

Annukka Saari

Toiminnanjohtaja

annukka.saari@paikallisvoima.fi

+358 44 578 9139

Paikallisvoima ry

